

Coperta: *Omar Zangrandi* - Meseta de Marcahuasi (Peru)

Concept grafic: Paul Winkler și Vlad-Ionuț Musceleanu
Reproducere fotografică și prelucrare digitală: V.I.M.

Traducere: Monica Lenos

DTP: Paul Winkler

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RUZO, DANIEL

Cultura Masma : civilizația misterioasă care sculpta munții / Daniel

Ruzo ; trad. din lb. spaniolă, franceză și engleză de Monica Lenos. -

București : Editura C.I.D., 2019

ISBN 978-606-94516-1-8

I. Lenos, Monica (trad.)

902

Daniel Ruzo

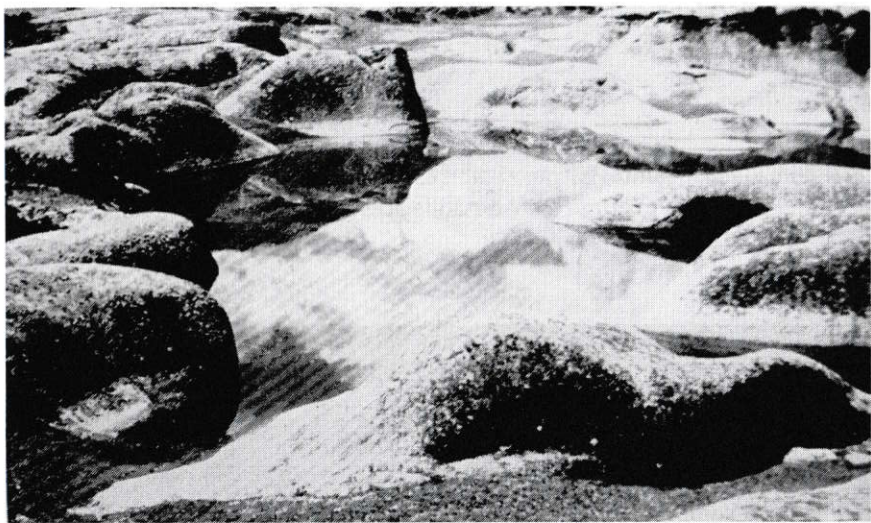
CULTURA MASMA

Civilizația misterioasă care sculpta munții

Copyright 2019 © All rights reserved

Editura C.I.D și Asociația pentru Dezvoltare Durabilă "Zorile"

Volum apărut cu sprijinul Asociației pentru Dezvoltare Durabilă
"Zorile" și News Buzău (partener media)

28. Laguna de la Huaracocha cu peștii săi și animalele acvatice care decorează stâncile

CUPRINS

<i>Nota editorului</i>	5
Cultura Masma (conferință, 1954)	7
Investigații preliminare (conferință, 1955)	78
Cultura Masma (I) (articol, 1956)	86
Cultura Masma (II) (articol, 1959)	103

Cultura Masma*

- Platoul Marcahuasi.
- Peru, Departament Lima, provincia Huarochiri, districtul Casta.

- Latitudine: 11°46'40.9" S.
- Longitudine: 76°35'26.34" V de Greenwich.
- Declinație magnetică: +6°19.2' E.

Observator: căpitanul José L. Samanez; colaborator. Dr. Daniel Ruzo.

- Analiza mostrelor de rocă: dr. Albert A. Giesecke.
- Analiza făcută de Dr. Jorge Broggi: diorit aparținând superbatoliticului circumpacific.

Aceasta este prezentarea primelor mostre arheologice culese de pe platoul Marcahuasi în ultimii doi ani. Ne va transporta mai multe secole în trecut. Ceea ce intenționăm este ca multe întrebări care se pun aici să-și găsească răspuns prin reflecțiile pe care le vom face asupra omului și a Pământului care-l susține.

Să luăm de exemplu conceptul modern al istoriei. Să fim de acord că viața omului s-a dezvoltat de-a lungul a mii și mii de ani și că era preistorică nu a fost deloc un stadiu de barbarism. Când ne confruntăm cu asemenea stagii, trebuie să le privim ca pe scurte perioade de degenerare și anihilare a culturii, care cu puțin timp înainte își atinsese apexul dezvoltării.

Să ne amintim că Ouspensky spunea că "sălbaticii" din zilele noastre sânt descendenții unor popoare mai civilizate și că nici una dintre aceste populații studiate nu a dat vreun semn al unui proces progresiv de evoluție. Dimpotrivă, ceea ce au găsit cercetătorii au fost doar semne de degenerare care durează de secole.

Să nu uităm mai ales că în limbile acestor grupuri considerate azi înapoiate, s-au găsit cuvinte și idei, create pentru a exprima concepțiile lor cele mai înalte.

Aceste cuvinte nu mai pot fi folosite în vocabularul uzual din

*Conferință susținută la 30.06.1954 la invitația Comandantului General, General Carlos Miñano M. în cadrul Programului Cultural al Academiei Militare din Peru.

cauza condițiilor mizerabile în care trăiesc în prezent, în contrast uriaș cu "Vârsta de aur" pe care o revelează tradițiile și legendele lor.

Să luăm în considerare lumea noastră, omenirea împreună cu care trebuie să avansăm în creșterea noastră spirituală, ca o succesiune de culturi care cresc și nu ca un proces mecanic, ci ca o puternică intervenție a forțelor supranaturale în haosul maselor umane.

Revelațiile religioase și filosofice în sufletul unor oameni, revelațiile științifice și artistice la alții, fac posibilă o nouă formă de exprimare spirituală de o mai înaltă realitate; astfel o cultură ia ființă.

Fundațiile necesare evoluției ei au fost astfel puse și exprimă adevărul într-o manieră a cărei înțelegere este posibilă numai în acel moment al istoriei.

Inexorabil, revelația ajunge până la urmă dogmă, arta devine utilitară, iar știința este folosită pentru rău. Fiecare cultură, ca și fiecare om, trece printr-o perioadă de mizerie, boală, senilitate și moarte.

Putem fi de acord că în fiecare moment istoric pot fi recunoscute mai multe culturi, fiecare în propriul ei stadiu de dezvoltare sau dezintegrare.

Mulți factori contribuie la evidența că cei dintr-o cultură nu pot înțelege alte culturi contemporane și că le privesc doar din punctul lor de vedere.

Culturile antice sânt și mai neînțelese, din cauza limbii originale, a moravurilor vii dispărute și evident, a acțiunii timpului care erodează ca elementele piatra.

Prin aceste considerații ar trebui să se înțeleagă că există culturi vii, culturi muribunde a căror stingere se petrece încet, chiar în vremea noastră și că există și culturi invizibile. În timpul ultimului secol s-au descoperit culturi necunoscute care au existat în istorie.

Renașterea a adus la lumină cultura antică greacă, dar de-abia în secolul XIX Troia și Creta au intrat în atenția publică. În timpul secolului XIX și XX - în parte, culturile Egiptului, Asiriei și Mexicului au devenit subiect de interes public.

Progresul cunoașterii umane continuă și noi vrem să facem încă un pas în trecut, nu din pricina unicei dorințe de a colecționa fapte reci, necunoscute, ci cu speranța fermă că lărgind orizonturile istorice și incluzând comorile informative din legende vom ajunge la un nou concept despre omenire și în consecință, la înțelegerea mai profundă a omului însuși.

Astfel vom crea un nou ideal pentru că va fi născut din realități.

În cazul nostru, patriotismul va consta nu numai din amintiri, simboluri și concepte, ci va fi adânc înrădăcinat în pământul Perului care ne susține, pământul în care dorm strămoșii noștri și că asta are legătură indestructibilă cu toate culturile antice care s-au dezvoltat în Peru în lunga istorie a continentului.

Le sântem îndatorați tuturor acestor culturi, cu ceva din noi înșine, astfel că se poate spune că istoria s-a perpetuat prin noi.

Am ajuns în punctul critic în care acțiunea forțelor superioare este necesară în formarea unei adevărate culturi Americane. Să ne pregătim pentru acest viitor, chiar dacă el nu se va petrece în acest secol.

Spre a duce la îndeplinire aceast deziderat va trebui să dăm expresie forțelor vii ale sufletului culturilor antice ale acestui continent, care dorm în pământul nostru, ca într-un uter binecuvântat, în așteptarea zilei aleasă să renască.

Un asemenea concept al istoriei nu există în Spania nici în secolul XV, nici în XVI. Spaniolii care ne-au ocupat conduși de ambiții personale, erau membrii unei culturi vechi, ajunsă atunci la o civilizație matură și care astfel se expanda, căutând dominioane și câștiguri materiale.

Conchistadorii au acționat sub acest impuls și nu au realizat că dacă s-ar fi înfruntat cu o altă cultură vie, succesul lor ar fi fost imposibil.

Ei au întâlnit în Peru dezorganizare, nu pentru că acele culturi înfloritoare în timpul marelui imperiu, erau multe și deosebite, ci fiindcă fiecare era într-un stadiu diferit de dezintegrare.

Mai multe triburi de limba quechua fuseseră organizate de Inca și astfel atinseseră un stadiu de unificare datorat tocmai organizării.

Respect pentru oamenii și cărți

Cu drumurile și apeductele lor, administrația și armata, standardizarea construcțiilor, regulile morale, accepția tolerantă a ritualurilor, credințelor și obiceiurilor popoarelor cucerite, Incașii au format un mare imperiu prin cucerire și agregare. Dar ei nu puteau să-i injecteze viață; imperiul nu avea inimă. Piese adunate laolaltă pentru a forma imperiul s-au rupt repede la impactul cu o forță străină, care-și trăgea seva din unitatea spirituală a Evului Mediu. Unele dintre triburi s-au supus chiar înainte de a fi fost cucerite.

Spaniolii s-au trezit brusc în fața unei sarcini pentru care nu erau pregătiți. Ei au dobândit rapid o imensă bogăție materială și trebuia să conducă un imperiu cu mult mai mare decât al lor.

Consecința inevitabilă de la început a fost marea distrugere. Spania a profitat de un minim din marea bogăție a imperiului, iar Spaniolii veniți să cucerească America au fost absorbiți de țară: America i-a cucerit pe ei.

Absorbția a durat mai multe secole. Toate perioadele lungimii unei culturi echivalează cu viața unei ființe umane. În primii ani cronicarii au scris despre subiectele peruane dar au făcut-o pentru Spania. Ei au interpretat fragmentele remanente ale diferitelor culturi care înfloriseră în țara noastră în Imperiu, drept ciudate manifestări ale unor triburi inferioare.

În cele mai multe cazuri interesul lor a fost să povestească despre vitejia spaniolă, ca să-și demonstreze lor înșile legitimitatea Conchistei, să legitimizeze o faptă politică: înfrângerea Incașilor în numele tronului spaniol. Erau pe o cale greșită și, la fel ca turiștii care apucă această cale, au considerat că tot ce era important era incaș.

Dintre sutele de limbi și dialecte vorbite în America, au supraviețuit doar cele mai extinse și cele necesare îndochinării.

Din moment ce aceste importante surse filologice au fost distruse, foarte puține informații au ajuns până la noi, iar creditul a fost acordat inscripțiilor picturale incașe ca purtătoare ale beneficiilor civilizației, și binefăcători ai barbarului continent.

Ne-au rămas doar câteva fragmente din cele mai importante tradiții americane referitoare la potop și aproape nimic din mitologia antică. Nu mai e de mirare de ce găsim atât de puține fapte concrete

în legătură cu monumentele preistorice similare celor pe care le studiem în platoul Marcahuasi.

Voi cita trei cronicari:

R. P. Miguel Cabello Valboa în a sa "Miscelanea Antarctica", publicată de Universitatea San Marcos, 1951, după ce se plânge cu referire la Chimus, despre "puțina curiozitate a Spaniolilor în legătură cu anticele fapte ale acestor oameni...", spune despre Tupac Inca Yupanqui:

"El a hotărât să coboare el însuși în provinciile din Peru de jos și astfel el a mers pe jos către Guamanga și a deschis accidentatul drum către Parcos și regiunea lui; el s-a dus la Jauja unde anumite clădiri foarte vechi i-au fost prezentate, despre care localnicii credeau că fuseseră construite de niște foarte curajoși străini, care erau albi, foarte înalți și atât de invincibili încât doar timpul i-ar putea învinge".

Cristobal de Molina, preot al parohiei din Cuzco, Doamna Noastră a Vindecării, a spus în lucrarea sa "Relacion de las Fábulas y Ritos de los Incas" (*Relația dintre fabulele și ritualurile Incașilor, în spaniolă în text, n.t.*) după o lungă disertație despre amintirea potopului și interpretările date acestei catastrofe antice, încă familiare în diverse regiuni ale imperiului (spune):

"Tecsir Viracocha, care înseamnă "Zeul care nu poate fi înțeles", a sosit pe drumul din munți, și a vizitat și inspectat toate provinciile și cum au început ei (Incașii) să multiplice și să îndeplinească ce le-a ordonat el și că el a întâlnit câteva nații rebele, care nu i-au îndeplinit ordinele, o mare parte dintre ele au fost preschimbate de el, în piatră, în figuri de bărbați și femei, cu aceleași veșminte pe care le purtau".

"Transformarea în pietre se afla în: Tiahuanaco, în Pucara, în Jauja, unde, spuneau ei, el preschimbase în piatră pe "huaca" numită Huarivilca și în Pachacamac, în Cajamarca și în alte locuri. Și azi există în aceste locuri figuri mari din piatră, unele de dimensiuni aproape gigantice, care în trecut trebuie să fi fost făcute de mâna omului, dar din cauza uitării și a rarității scrierilor, s-a răspândit fabula ordinului Supremului Creator care i-a preschimbato în piatră pe cei care nu i s-au supus".

"Și în Pucara, aflată la 40 de leghe de Cuzco, pornind din

Responsabil pentru oamenii și vârfuri

Collao, se spune că focul a venit din cer și a ars pe mulți dintre ei și că cei care au încercat să scape cu fuga au fost preschimbați în piatră...”

”Și astfel, acolo în Tiahuanaco se află magnifice și admirabile construcții cu ziduri pe care sunt pictate costumele acestor indieni și multe grupuri de figuri din piatră reprezintă bărbați și femei”.

Pedro Cieza de Leon în *”La Cronica del Peru”* (*Cronica Perului, în spaniolă în text, n.t.*) vorbește despre Chancas/ Ciancași și de ruinele de la Huamanga: ”Râul lor cel mai mare este numit Vinaque și acolo se află câteva clădiri foarte mari și foarte vechi, care, cu siguranță după cât sânt ei de speriați și îngrijorați, trebuie să fi apărut cu mulți ani înaintea lor. Indienii din district întrebați despre cine a ridicat ciudatele construcții, răspund că oameni albi, bărboși ca noi, care au venit să se stabilească acolo, mulți ani înainte de domnia incașă...”

”Și se mai spunea că s-au găsit litere inscripționate pe una dintre pietrele clădirii...” (Cap. 87).

”Ceea ce am văzut eu în Pucara sânt clădiri mari, distruse și ruinate și multe grupuri de stânci reprezentând chipuri umane și alte semne care merită atenția...” (Cap. 102).

”Pentru asta și mai ales pentru că ei spuneau că au văzut pe insula Titicaca, oameni albi, bărboși și că asemenea oameni au construit clădiri și la Vinaque, eu m-am aventurat să afirm că e posibil ca înainte de Inca au existat în aceste regate oameni cu scaun la cap, sosiți dintr-un loc necunoscut, care ar fi putut să facă lucrurile acestea...” (Cap. 105).

Aceste date istorice trebuie să fi fost culese direct și indirect de către Huancași, pentru că ei locuiau teritoriul menționat cu mult înainte de Quecuași. Acestea sânt tradițiile unei rase legendare, fie strămoșii Huancașilor, fie ai acelor triburi care ocupau regiunea înaintea lor. Aceasta este rasa pe care eu îndrăznesc s-o numesc ”Masma”, considerându-i a fi cel mai probabil, descendenții străvechilor triburi Hymiaro și strămoșii vechilor Aymara.

Este foarte posibil ca mai multe triburi Huanca pe care-i cunoaștem din multe relatări printre care și cele citate, prin limbă și pentru că locuiesc în vecinătate, să fie descendenții lor. Sub numele Huanca vorbim despre grupul etnic cunoscut și sub numele ”Huari”.

Acest popor antic ar fi putut fi înalt, puternic, alb, blond și bărbos, care și-ar fi pierdut aceste caracteristici mai mult sau mai puțin prin căsătorii cu alte triburi.

Acest tip poate fi întâlnit chiar și astăzi, în regiunile din Peru unde locuitorii predominanți erau Huancași și unde probabil au reușit să se sustragă ocupației incașe.

Dr. Arca Parro spune următoarele, referindu-se mai ales la Morochuco pe care i-a identificat corect a fi urmașii tribului Chanca: ”dar mai este și un alt factor important care dovedește că aceste triburi Chanca, în special Morociucoșii, nu au fost total exterminate, nici măcar asimilate de invadatorii Inca, ci au trăit cu certitudine în împrejurimile orașului Ayacucho, sau la marginea provinciei Huamanga, fiindcă indienii din zilele noastre din această regiune, în mod special Morociucoșii, prezintă în general caracteristici rasiale foarte diferite de cele ale fraților lor din alte regiuni ale țării, de o asemenea amploare încât din cauza tenului lor, bărbilor lor mari, aproape blonde sau cel puțin foarte deschise la culoare, ei par a se apropia în multe cazuri de tipul uman despre care vorbește Cieza de Leon, când se referă la triburile din aceste regiuni...” (Inca, Vol. I, Nr. 4).

În sprijinul acestei teze eu am găsit în vechile arhive din Andahuaylas, printre poreclele familiilor indiene moștenite de dinainte de Conchistă, numele de familie Corisapra, care înseamnă ”barbă de aur” sau ”barbă aurie”, care nu mai lasă nici o îndoială asupra existenței omenilor blonzi și bărboși în Peru și în special în această zonă.

Pot să citez mai ales și tribul Lamista studiat de dr. Weiss. Acest popor muntean care-și construiește orașul pe dealul înalt și nu pe malul râului, care trăiește în ferme cultivate de ei, în locuri îndepărtate și ajung rar în cetatea lor, doar dacă îi mână un interes aparte, care nu sânt nici marinari, nici pescari și preferă să meargă pe jos prin junglă, este foarte ciudat.

În general sânt înalți, cu pielea deschisă la culoare, cară la spinare greutăți mari și au o mare afecțiune pentru câini.

Azi sunt considerați urmașii tribului antic Chanca și trebuie că sânt cei mai reprezentativi ai acestei rase.

Numele părții centrale a orașului Lamas este azi, Ankohallo,